

SIVISTYS TOIMIALUE

Vastuuhenkilö: vs. sivistysjohtaja Tiina Simons

	TP 2020	Alkuperäinen TA 2021	Muutettu TA 2021	TAE 2022	Muutos % TA2021/TA2022
SIVISTYS -TOIMIALUE					
TOIMINTATUOTOT	13 795 003	15 098 908	15 098 908	15 156 254	0,4
Myyntituotot	9 112 666	10 025 383	10 025 383	10 522 729	
Maksutuotot	3 133 749	4 242 000	4 242 000	3 757 000	
Tuet ja avustukset	1 172 548	428 025	428 025	458 025	
Muut toimintatuotot	376 040	403 500	403 500	418 500	
TOIMINTAKULUT	-97 873 077	-102 208 046	-102 308 046	-105 430 981	3,2
Henkilöstökulut	-55 788 995	-57 680 246	-57 780 246	-59 663 344	
Palvelujen ostot	-14 354 772	-15 247 719	-15 247 719	-15 395 933	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 702 342	-4 102 745	-4 102 745	-4 167 745	
Avustukset	-5 328 850	-5 520 603	-5 500 603	-5 520 603	
Muut toimintakulut	-18 698 118	-19 656 733	-19 676 733	-20 683 356	
TOIMINTAKATE	-84 078 073	-87 109 138	-87 209 138	-90 274 727	3,6

Toimialueella toimintakatesitovuus valtuustoon nähden

Toimialueen palvelualueet

- Sivistyksen tukipalvelut
- Oppiminen
- Varhaiskasvatus
- Kulttuuri
- Vapaa-aika

Toimintaympäristön ja toiminnan muutokset

- Oppivelvollisuuden tuomat muutokset, maksuttomuus ja valvontavastuu
- Esiopetuksen kaksivuotinen kokeilu (2 yksikköä)
- Varhaiskasvatuksen maksujen muutokset
- Vakan henkilöstökelpoisuudet (2030)
- Tulevat mitoitukset oppilas- ja opiskelijahuoltoon, hyvinvointialueet
- Koronan jatkuminen ja sen vaikutus palveluihin
- Varhaiskasvatuksen tuen muodot; Oikeus Oppia -ohjelma

Sivistyksen veto- ja pitovoiman kannalta keskeistä ovat laadukkaat oppimisympäristöt, jotka vaativat palveluverkon kehittämistä. Päiväkoti Martta Wendelin, Monion lukio- ja kulttuuritalo, Kirkonkylän kampus, Rykmentinpuiston, Riihikallion ja Lahelan monitoimikampusten projektien toteuttaminen ovat keskiössä. Koulujen toimintakulttuuria kehitetään kohti uudistuvaa palveluverkkoa ja oppimisen tiloja eri kouluissa. Varhaiskasvatuslakiin on tulossa muutos 1.8.2022 lapsen kehityksen ja oppimisen tukeen liittyen. Urheilukeskuksen kehittämistä jatketaan, tavoitteena monipuolinen eri urheilulajien sekä harrastuksien keskus ja lisääntyvät vapaa-ajan mahdollisuudet. Valmistaudumme hyvinvointialueille siirtymiseen ja kehitämme laadukkaita kulttuuri- ja vapaa-ajan palveluita yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.

Strategian toteuttaminen

Alustavat valtuustokauden tavoitteet	Alustavat vuositavoitteet 2022
Kestävän tulevaisuuden rakentaminen	<ul style="list-style-type: none"> - Vaikutamme hyvinvoinnin ja ympäristön kestävyttä edistäviin asenteisiin, ja teemme tavoitteen mukaisia toteutus- ja talousratkaisuja - Palveluverkko-ohjelman toteuttaminen
Laadun kehittäminen	<ul style="list-style-type: none"> - Vahvistamme kasvatuksellista, koulutuksellista ja kulttuurista tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta ja oppimista - Johtamisen, osaamisen, toimintakulttuurin ja arvioinnin kehittäminen
Hyvinvoinnin vahvistaminen yhteistyössä	<ul style="list-style-type: none"> - Palveluiden kehittäminen hyvinvointialueella - Oppimisen joustavan alun ja nivelvaiheiden toimintamallien kehittäminen - Korona-exitin toteuttaminen

Talous ja tuottavuus

Vuoden 2022 talousarvio on laadittu epävarmassa taloustilanteessa. Toimialueen vuoden 2021 talousarvioon kohdennettiin n. 1,0 milj. euron säästöt, joiden vaikutus heijastuu myös vuoteen 2022. Toimialan nettomenojen kasvu on 3,2 milj. euroa (+3,6 %) kuluvaan vuoden alkuperäiseen talousarvioon verrattuna. Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain muutos 1.8.2021 alkaen vähentää maksutuloloja arviolta 0,5 milj. euroa vuonna 2022.

Henkilöstösuunnitelma

Henkilöstötarpeet tulee määrällisesti ja laadullisesti ennakoida vastaamaan toiminnan tarpeita, lainsäädännön muutoksia (varhaiskasvatustalaki, museolaki ja lukiolaki) ja toimintaympäristöön liittyviä muutoksia (palveluverkon muutokset). Henkilöstön saatavuus on varmistettava ja tämä koskee erityisesti varhaiskasvatusta ja oppilas- ja opiskelijahuoltoa.

Varhaiskasvatuksessa varaudutaan lisääntyvään lapsimäärään avaamalla kaksi lapsiryhmää, 6-8-henkilöä, vuoden 2022 aikana. Varhaiskasvatuksen johtamisrakenteita kehitetään, kun siirrytään toimimaan isommissa yksiköissä.

Perusopetuksen oppilasmäärän vähenemiseen varaudutaan tarkastelemalla avautuvat luokanopettajien ja lehtoreiden virat ja katsomalla tuntien riittävyys seuraavien vuosien ajalta. Uusien monitoimikampusten johtamisjärjestelmiä kehitetään ja varmistetaan riittävä johtamisen resurssi. Oppilas- ja opiskelijahuollon henkilöstön osalta valmistaudumme henkilöstön siirtymiseen hyvinvointialueille. Lukion ja Tuusulan opiston osalta voidaan luoda uusia yhteisiä opetustehtäviä Monioon siirryttäessä. Ulkoisella rahoituksella toteutettaviin hankkeisiin palkataan henkilöitä hankesuunnitelman edellyttävällä tavalla.

Ruokapalveluissa laaditaan uusi henkilöstösuunnitelma Keusoten ja kunnan palveluverkon muutoksista johtuvista syistä.

Jotta museomme pysyvät valtionosuuden piirissä, tulee huolehtia riittävästi henkilöstömäärästä suhteessa museolakiin. Kulttuurituotannon resurssit tulee tarkastella uudelleen suhteessa rakentuvaan Monioon sekä ratkaista se, miten palvelut Moniossa tuotetaan.

Vapaa-ajan palveluissa tavoitteena on lisätä alueelliseen nuoristyöhön vakinaisia nuorisohjaajia. Tällä korjataan henkilöstörakennetta, jossa suurin osa työntekijöistä ovat määräaikaisissa ja osa-aikaisissa työsuhteissa.

SIVISTYKSEN TUKIPALVELUT

Palvelualue

Vastuuhenkilö: vs. sivistysjohtaja Tiina Simons

	TP 2020	Alkuperäinen TA 2021	TA-muutokset 2021	Muutettu TA 2021	TA 2022	Muutos % TA2021/TA2022
Sivistyksen tukipalvelut						
TOIMINTATUOTOT	5 089 832	6 063 629		6 063 629	6 260 975	3,3
TOIMINTAKULUT	-5 070 692	-5 807 938		-5 807 938	-5 905 620	1,7
TOIMINTAKATE	19 140	255 691		255 691	355 355	39,0

Palvelualue sisältää seuraavat palveluyksiköt:

- Sivistyksen hallinto
- Ruokapalvelut

Toiminnan kuvaus

Sivistyksen toimialueen hallinnon tehtävä on arvioida ja seurata toimialansa palveluiden laatua, vaikuttavuutta ja toiminnan tuloksellisuutta sekä tukea palvelualueiden tavoitteiden toteutumista.

Ruokapalvelut tuottavat palveluita koulu- ja varhaiskasvatyüksiköille, sekä Keski-Uudenmaan Sotelle. Rykmentinpuiston keskuskeittiö sijaitsee Hyrylässä, keskuskeittiöllä valmistetaan valtaosa tuusulalaisten koulujen ja päiväkotien ruoasta. Yhteensä keittiöissä valmistetaan yli 9000 annosta päivittäin.

Painopisteet toiminnassa

Sivistyksen toimialueen kehittämissuunnitelma laaditaan uuden strategian myötä vuosille 2022-2025 ja päätetään keväällä 2022. Palveluverkkosuunnitelman eri hankkeiden edistäminen on yksi sivistyksen hallinnon keskeisistä tehtävistä myös 2022. Terveiden ja turvallisten oppimis- ja työympäristöjen varmistamiseksi sekä sisäilmaongelmariskien pienentämiseksi teemme aktiivisesti yhteistyötä Kasvun ja ympäristön toimialueen kanssa.

- Kehitämme sivistystoimen johtamisjärjestelmää, tiedolla johtamista ja edistämme henkilöstön hyvinvointia sekä mahdollistamme jaetun johtamisen
- Kehitämme lasten ja nuorten hyvinvointia
- Toteutamme hyväksytyä palveluverkkosuunnitelmaa ja 10 vuoden investointisuunnitelmaa
- Teemme laadukasta sisäilmatyötä

OPPIMINEN

Palvelualue

Vastuuhenkilö: Opetuspäällikkö Markus Torvinen

	TP 2020	Alkuperäinen TA 2021	TA-muutokset 2021	Muutettu TA 2021	TA 2022	Muutos % TA2021/TA2022
Oppiminen						
TOIMINTATUOTOT	5 566 730	4 949 213		4 949 213	5 279 213	6,7
TOIMINTAKULUT	-58 255 327	-60 325 887		-60 325 887	-62 005 105	2,8
TOIMINTAKATE	-52 688 596	-55 376 674		-55 376 674	-56 725 892	2,4

Palvelualue sisältää seuraavat palveluyksiköt:

- Perusopetus
- Lukio
- Tuusulan Opisto ja taiteen perusopetus
- Kasvun ja oppimisen tuki

Toiminnan kuvaus

Oppimisen palvelualueella toimintaa kehitetään opetussuunnitelman ja sivistyksen kehittämissuunnitelman tavoitteiden suuntaan. Tavoitteena on antaa oppilaille riittävät tiedot ja taidot, edistää oppimistaitojen oppimista, antaa valmiuksia elinikäiseen oppimiseen ja varmistaa riittävät taidot jatko-opintoihin.

Painopisteet toiminnassa

Agenda2030 -hankkeessa edistetään koulujen lukuvuodeksi 2021-22 valitsemissa kehittämiskohteita. Kehittämistyötä tuetaan rehtoreiden koulutuskokonaisuuden sekä tutoropettajien ja heidän osaamisen kehittämisen kautta.

Oppivelvollisuuden laajentaminen ja 2. asteen maksuttomuus tuovat kustannuksia, jotka huomioidaan talousarviossa.

Oikeus oppia -kehittämisohjelman kautta saadaan rahoitusta koulutukseen ja kehittämiseen Kaikille yhteistä koulua – hankkeen ja Sitouttavan koulu-yhteisö -hankkeen kautta.

ProKoulu -hankkeeseen lukuvuonna 2021-22 mukaan liittyvät koulut ovat Kolsan koulu, Lepolan koulu, Vanhakylän koulu, Rusutjärven koulu sekä Kalliomaan koulu.

Kuntatasolla päivitetään oppilashuollon vuosisuunnitelma ja kehitetään oppivelvollisuuden laajentamisen edellyttämiä kasvun ja oppimisen tuen yhteistyörakenteita toisen asteen kanssa.

Toiminnan keskeiset muutokset ja toimenpiteet

Oppilasmäärien muutos Tuusulan kouluissa jatkuu ja aloittavat ikäluokat pienenevät. Yläkoulujen oppilasmäärä pysyy nykyisellä tasolla vielä kaksi lukuvuotta, jonka jälkeen yläkoulujenkin oppilasmäärä vähenee.

Monikulttuurisuuden lisääntyessä henkilöstön osaamista kehitetään ja resurssia S2-opetukseen, oman uskonnan ja äidinkielen opetukseen lisätään.

Kehitämme henkilöstön valmiuksia toimia uusissa oppimisympäristöissä.

Valmistaudumme oppilas- ja opiskeluhuollon henkilöstön, psykologien ja kuraattorien, siirtymiseen hyvinvointialueelle Keusoteen 1.1.2023 alkaen.

Tuusulan lukiossa keskeisenä tavoitteena on uuden opetussuunnitelman käyttöönotto ja siirtyminen kursseista pintojaksoihin sekä laaja-alaisen osaamisen tavoitteet.

VARHAISKASVATUS

Palvelualue

Vastuuhenkilö: Varhaiskasvatuspäällikkö Hannamari Halinen

	TP 2020	Alkuperäinen TA 2021	TA-muutokset 2021	Muutettu TA 2021	TA 2022	Muutos % TA2021/TA2022
Varhaiskasvatus						
TOIMINTATUOTOT	2 185 601	2 767 697		2 767 697	2 267 697	-18,1
TOIMINTAKULUT	-25 892 688	-27 205 618	-100 000	-27 305 618	-28 530 252	4,9
TOIMINTAKATE	-23 707 087	-24 437 921	-100 000	-24 537 921	-26 262 555	7,5

Palvelualue sisältää seuraavat palveluyksiköt:

- Kunnallinen varhaiskasvatus
- Esiopetus
- Yksityinen varhaiskasvatus

Toiminnan kuvaus

Yksi varhaiskasvatuksen keskeisimmistä tavoitteista on lasten hyvinvoinnin tukeminen. Varhaiskasvatuksessa kiinnitetään huomiota lasten kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin perinteisten oppimistavoitteiden lisäksi. Hyvinvointi tukee tehokasta oppimista ja oppiminen lisää hyvinvointia. Tärkeää on kehittää varhaiskasvatuksen laatua ja johtamista.

Painopisteet toiminnassa

Varhaiskasvatuksessa huomioidaan lasten tuen tarpeen lisääntyminen poikkeusolojen jälkeen. Yhteistyötä huoltajien, varhaiskasvatuksen erityisopettajien sekä muiden tukea antavien tahojen kanssa kehitetään.

Varhaiskasvatuksen kehittämisen pohjana toimivat vuosina 2020 ja 2021 saadut varhaiskasvatuksen laadun arvioinnin tulokset. Arviointi tehdään uudelleen vuoden 2022 aikana.

Kehitämme varhaiskasvatuksen johtamista, jossa pedagogiikan johtaminen painottuu. Isoihin yksiköihin vakinaistetaan malli, jossa johtajuutta on vahvistettu varajohtajan työtehtäviä muuttamalla. Tuemme työhyvinvointia ja edistämme sairaspöissaolojen vähenemistä.

Rakennamme kestävää tulevaisuutta Agenda 2030- tavoitteiden kautta. Yksilöimme varhaiskasvatuksessa jo toteutuvat kestäväns tulevaisuuden toimintatavat ja selvitämme asiat, joiden kehittämiseen tarvitsemme lisää osaamista sekä toimintatapojen muutosta.

Toiminnan keskeiset muutokset ja toimenpiteet

Asiakasmaksu-uudistus vähentää maksukertymää Tuusulassa n. 500 000€. Varhaiskasvatuksen Covid-19 rahoituksella aloitettua S2-opettajan tehtävää jatketaan vuoden 2022 alusta. Pohjois-Tuusulassa aloittaa oma matalankynnyksen perheohjaaja- palvelu. Johtamisrakenteita vahvistetaan kahdeksan ryhmäisissä ja vuorohoitoa antavissa päiväkodeissa. Ympäristökasvatussuunnitelma otetaan käyttöön vuoden 2022 alusta. Henkilöstön työhyvinvointia kehitetään yhteistyössä henkilöstön, hr-palveluiden ja johtamisen keinoilla. Varhaiskasvatuksen sosionomin tehtäväkuva otetaan käyttöön palkatessa uutta henkilöstöä.

Lahelan tertussa aloitetaan remontti ja toiminta siirtyy puoleksi vuodeksi väistötiloihin. Ostopalvelusopimus Nummenharjun päiväkodissa päättyy 31.7.2022. Palveluiden järjestäminen alueella suunnitellaan uudelleen. Päiväkoti Vauhdin tiloissa on mahdollista aloittaa kahdelle ryhmälle kunnallinen varhaiskasvatus lapsimäärien tarkentuessa elokuun alusta. Elokuussa 2022 aloittaa päiväkotia Martta Wendelin ja Hyrylän ja Väinölän päiväkotien toiminta lakkaa. Kirkonkylän kampuksen päiväkotiiin valittu henkilöstö aloittaa toimintansa yhdessä Mikkolan ja Kievarin päiväkodeissa elokuussa. Päiväkodeissa toimitaan Kirkonkylän kampuksen valmistumiseen asti 2024.

Yksityisen hoidon tukea yksityisiä varhaiskasvatuspalveluita käyttäville perheille tarkistetaan.

KULTTUURI

Palvelualue

Vastuhenkilö: Kulttuuri- ja museotoimenjohtaja Ulla Kinnunen

	TP 2020	Alkuperäinen TA 2021	TA-muutokset 2021	Muutettu TA 2021	TA 2022	Muutos % TA2021/TA2022
Kulttuuri						
TOIMINTATUOTOT	255 744	313 470		313 470	313 470	0,0
TOIMINTAKULUT	-3 717 746	-3 805 752		-3 805 752	-3 856 970	1,3
TOIMINTAKATE	-3 462 002	-3 492 282		-3 492 282	-3 543 500	1,5

Palvelualue sisältää seuraavat palveluyksiköt:

- Kirjasto
- Kulttuuri- ja museopalvelut

Toiminnan kuvaus

Kulttuuripalvelut tuottaa palveluja kaikille ikäryhmille mahdollistaen kuntalaisten pääsyn tietoon, sivistykseen ja omaan historiaansa. Tuotamme palveluja sekä tuusulalaisille että alueella matkaileville.

Tuusulan kunnan museokohteita ovat Taitelijakoti Erkkola, Haloseniemi ja Klaavolan talo. Museo vastaa sekä Helsingin Ylioppilaskunnan omistaman Aleksis Kiven kuolinmökkin että HUSin omistaman Kellokosken sairaalanmuseon avoimna pidosta ja asiakaspalvelusta. Kirjastopalveluita tuotetaan lähipalveluina kolmessa kirjastossa sekä kirjastoautossa.

Painopisteet toiminnassa

Kulttuuripalveluita kehitetään huomioimalla saavutettavuus ja käytettävyys palvelujen ja rakennusten osalta. Haloseniemien kehittämisohjelmaa toteutetaan sekä edistetään Taidekasarmin kunnostamista. Virtuaaliset palvelut tarjoavat esteettömän pääsyn kulttuuripalveluihin.

Museotoiminnan perusta ovat kokoelmat sekä niiden ylläpito ja kartuttaminen. Tuusulan museo kehittää kokoelmahallintaa osana ylikunnallista museopalvelujen kehittämishanketta. Sekä Tuusulan että palveluverkon taideohjelmaa toteutetaan suunnitelmallisesti.

Kirjastotoiminnassa tapahtuvia mahdollisia muutoksia on mm. Kirkes- ja Ratamo-kirjastokimppojen yhdistäminen. Hyrylän keskustan kehittämisen päätökset vaikuttavat pääkirjaston rakennuksen tulevaisuuteen. Kellokosken kirjaston kunnostuksen yhteydessä valittiin omatoimikirjastoratkaisu, jota voidaan hyödyntää kaikissa kirjastoissa.

Kirjaston palveluissa digitaalisten palveluiden ja niiden käytön opastamisen merkitys kasvaa. Olemme mukana koko Suomen kattavan e-kirjaston kehitystyössä ja käytössä ja otamme käyttöön uusia digitaalisia palveluita. Kirjaston merkitys vapaana ja maksuttomana tilana kasvaa ja kirjastoja tilana tarjotaan kansalaisten omaehtoisen toiminnan alustaksi.

Kulttuuritoimintalain (2019) muutoksen tavoitteena on edistää kaikkien kuntalaisten yhdenvertaisia mahdollisuuksia ja osallistumista kulttuuriin, taiteeseen ja sivistykseen sekä vahvistaa väestön hyvinvointia, terveyttä, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä taiteen ja kulttuurin keinoin. Näitä tuusulalaistenkin hyvinvointia kasvattavia keinoja viedään suunnitelmallisesti eteenpäin aloittamalla kulttuurihyvinvointisuunnitelman laatiminen.

Toiminnan keskeiset muutokset ja toimenpiteet

Merkkivuoden Minä elän! - 150 vuotta Aleksis Kiven kuolemasta 2022 huomioiminen teemalla mielen hyvinvointi. Rakas-hanke kirjastoissa.
Halosenniemen kehittämisohjelma

VAPAA-AIKA

Palvelualue

Vastuhenkilö: Vapaa-aikapalveluiden päällikkö Risto Kanerva

	TP 2020	Alkuperäinen TA 2021	TA-muutokset 2021	Muutettu TA 2021	TA 2022	Muutos % TA2021/TA2022
Vapaa-aika						
TOIMINTATUOTOT	697 096	1 004 899		1 004 899	1 034 899	3,0
TOIMINTAKULUT	-4 936 624	-5 062 851		-5 062 851	-5 133 035	1,4
TOIMINTAKATE	-4 239 528	-4 057 952		-4 057 952	-4 098 136	1,0

Palvelualue sisältää seuraavat palveluyksiköt:

- Alueellinen nuorisotyö ja tapahtumapalvelut
- Liikuntapaikat ja ulkoilupalvelut
- Uimahalli- ja terveystuokuntapalvelut

Toiminnan kuvaus

Vapaa-aikapalveluiden tehtävänä on parantaa lasten ja nuorten vaikuttamismahdollisuuksia ja tukea sosiaalisia kohtaamisia. Palvelualue edistää positiivisten vuorovaikutustilanteiden syntymistä ja kehittää kuntalaisten harrastusmahdollisuuksia. Vapaa-aikapalvelut on mukana tukemassa kuntalaisten hyvinvointia verkostoitumalla asiantuntijaryhmissä, tekemällä kuntayhteistyötä yhdistysten ja kumppaneiden kanssa sekä osallistumalla viher- ja virkistysalueiden kehittämistoimiin.

Painopisteet toiminnassa

Nuorisotyön ja kohtaamisen merkitys kasvaa tässä ajassa. Vapaa-ajan toiminnan kehittäminen sidosryhmien kanssa ja tiivistyvä koulunuorisotyö tuovat nuorten arkeen tukea ja uusia mahdollisuuksia. Uuden toimitilan suunnittelu tavoittelee tulevaisuuden nuorisotilan mallia monipuolisen toiminnan mahdollistajana. Verkkonuorisotyö, tapahtumat ja nuorten kohtaaminen eri ympäristöissä tuovat perinteiselle tilatoiminnalle vaihtoehtoja. Osallisuuden tukeminen, vuorovaikutus ja kannustava asenneilmapiiri ovat tärkeitä teemoja.

Liikuntapaikkojen hoitoon ja ylläpitoon kiinnitetään huomiota. Kunnostustöitä, hankintoja ja investointeja tehdään kustannustehokkaasti ympäristötietoisesti. Yhteistoimintaa lisätään viherpalveluiden kanssa. Urheilukeskusten toiminnallisuutta parannetaan. Hyrylän urheilukeskuksen alueen johtamisen kehittäminen etenee. Parannamme mahdollisuuksia asukkaiden luontosuhteen parantamiseen ja edistämme matkailun tarpeita kuntarajat ylittäen.

Tuusulan uimahalli tarjoaa hyvinvointivalmennusta kuntalaisille. Kehittämistoimet liittyvät uimahallin laajennukseen ja kunnossapitoon. Ylikunnallista yhteistyötä jatketaan ja uusia palvelutuotteita otetaan käyttöön. Kolmas sektori tuottaa osan palveluista. Yhdistysten tukeminen kuntatasolla on tärkeää mm. avustustoiminnan kehittämiseksi. Uimahallissa tehdään energiaa säästäviä päätöksiä ja toimenpiteitä.

Toiminnan keskeiset muutokset ja toimenpiteet

- Urheilukeskuksessa alkavat isot rakennus- ja investointihankkeet. Urheilukeskuksen alueen kehittämistyö muuttaa tavoitteiden mukaisesti alueen kokonaisuuden ja palveluiden johtamista.
- Palvelukeskuksen nuorisotilaa suunnitellaan yhdessä avoimen päivähoidon kanssa. Hanke lisää Hyrylän alueen yksiköiden yhteistoimintaa ja edellyttää myös varautumista henkilöstön määrän lisäämiseen.
- Kuntalaisten tarve liikkua ulkona luonnossa on kasvanut merkittävästi, ja ulkoilu- ja virkistysalueiden kehittäminen on työtä, jonka tavoitteita on soviteltava hyvissä ajoin asuinalueita suunniteltaessa.